

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap Amsterdam
T.a.v. Minister Van Engelshoven
Postbus 16365
2500 BJ DEN HAAG

Amsterdam, 9 oktober 2020

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

De cultuursector is u dankbaar voor uw harde werk voor onze sector, uw tomeloze inzet om noodpakketten te verzekeren. De cultuursector is, zoals u weet, een dicht geweven tapijt, we zijn als disciplines sterk met elkaar verbonden en zijn als sector ook maar zo sterk als de som der delen.

Toen onze collega's van de podiumkunsten recent te horen kregen dat er aanvullende middelen - jaarlijks € 15 miljoen - zijn vrijgemaakt om instellingen met een positief advies waarvoor geen budget meer beschikbaar was, toch te ondersteunen, waren we uiteraard blij voor onze collega's maar hadden ook vragen en zorgen.

In de beeldende kunst zijn ook dit soort aanvullende middelen nodig. Er is inmiddels al sprake van een behoorlijke disbalans tussen de verdeling van rijkssubsidies: podiumkunsten 54%, film 16%, beeldende kunst 10%, educatie en participatie 6%, ontwerp 5%, letteren 4%, regionale musea en ontwikkelfunctie 4%, boven sectorale instellingen 1%. Er dreigt een marginalisering van bepaalde disciplines terwijl we net in deze tijden het leren omgaan met het onbekende, dé kracht van alle kunsten, van grotere betekenis dan ooit achten.

Wij hebben onderstaande gegevens voor u verzameld en willen met deze brief pleiten om ook de beeldende kunstsector te ondersteunen middels een financiële correctie.

- Het Mondriaan Fonds heeft op 9 september jl. zijn toekenningen in het kader van de regeling *Bijdrage Programma's Kunstpodia* bekendgemaakt. 110 presentatie-instellingen en kunstinitiatieven hebben een aanvraag ingediend voor deze regeling, waarvan 38 aanvragen zijn gehonoreerd. 15 aanvragen zijn positief beoordeeld, maar kwamen onder de zaaglijn terecht. Voor deze presentatie-instellingen en kunstinitiatieven, die net zoals bij de groep podiumkunstinstanties ondanks een positieve beoordeling niet in aanmerking komen voor meerjarige subsidie, is jaarlijks € 950.000, - nodig. Dat is 3,8 miljoen voor de periode 2021-2024. Wij pleiten – in navolging van het besluit ten aanzien van de podiumkunsten - ook de presentatie-instellingen en kunstinitiatieven op een gelijke manier te behandelen en alsnog ondersteuning financieel mogelijk te maken.

De Zaak Nu

- Voor de zogenaamde B-lijst binnen de BIS-regeling voor presentatie-instellingen geldt hetzelfde, daar was voor € 1.050.000, - miljoen per jaar positief geadviseerd onder de zaaglijn. De Raad voor Cultuur heeft meerdere malen gepleit deze regeling voor presentatie-instellingen te verruimen om een divers en gespreid deel van het veld op niveau te kunnen ondersteunen.

- Daarbij komt dat de Experimenteerregeling kunstenaarshonoraria is beëindigd in augustus jl. In het volgende kunstenplan ontvangen maar een beperkt aantal Rijksgesubsidieerde presentatie-instellingen aanvullende middelen om kunstenaars eerlijk te belonen. Door het beëindigen van de Experimenteerregeling in combinatie met de toekenning Bijdrage Programma's Kunstpodia aan een klein aantal instellingen, worden heel veel makers in de beeldende kunst (vrijwel altijd zzp'ers) niet meer bereikt; veel instellingen hebben of kunnen vaak zelf niet deze middelen genereren omdat ze buiten het Rijksgesubsidieerde circuit vallen.

Om de Experimenteerregeling kunstenaarshonoraria in stand te houden zodat meer kunstenaars bereikt kunnen worden, is jaarlijks € 1.100.000, - miljoen nodig. Daarmee kan het Mondriaan Fonds de succesvolle regeling blijven uitvoeren.

- Zoals u weet is deze regeling onderdeel van de implementatie van de Fair Practice Code. SiRM en PPMC berekenden dat de minimale meerkosten van het toepassen van de Fair Practice Code (loonpeil 2021) sector breed in totaal € 28,8 miljoen bedragen. De meerkosten van de toepassing van de Fair Practice Code voor presentatie-instellingen bedragen in totaal € 2,4 miljoen op jaarbasis.

Dit alles samen betekent dat wij om een jaarlijkse correctie vragen van € 5.500.000, -:

- € 950.000, - voor de regeling Kunstpodia bij het Mondriaan Fonds
- € 1.050.000, - miljoen voor de BIS-regeling voor presentatie-instellingen
- € 1.100.000, - voor de regeling Kunstenaarshonoraria bij het Mondriaan Fonds
- € 2.400.000, - miljoen op jaarbasis voor de implementatie van de Fair Practice Code bij presentatie-instellingen

Los van bovengenoemde concrete correcties, willen wij nogmaals onderstrepen dat de beeldende kunst bij uitstek vraagt om een kunstenaars-georiënteerd beleid omdat de beeldende kunst niet alleen geconcentreerd is rond de podia of instellingen (zoals bij podiumkunst) maar ook rond individuen. Van die individuen is ook nog eens 93% zzp'er, die voor het merendeel buiten de generieke maatregelen vallen vanwege de niet aansluitende SBI-code 9003.

Eerder is gepleit om de BTW op kunst af te schaffen zodat de markt geholpen wordt, om de belastingvrije voet voor zzp'ers in de culturele sector te verhogen, om de zelfstandigen aftrek te behouden of beter nog te verhogen, om de zogenaamde experimenteerregeling kunstenaarshonoraria zoals we hierboven stellen te verlengen. Hierdoor wordt het verdienvermogen van individuele kunstenaars en bemiddelaars bevorderd. Kunstenaars en instellingen die sterk staan, maken een vooruitstrevend beeldend kunstveld. De integrale aanpak die nodig is, kunnen we niet genoeg onderstrepen.

We hopen dan ook zeer dat naast een jaarlijkse correctie van € 5.500.000, - er maatregelen in het werk gesteld kunnen worden die de positie van kunstenaars versterkt.

De Zaak Nu

De beeldende kunst bloeit pas wanneer instellingen, podia én kunstenaars elkaar, in solidariteit en vertrouwen, kunnen versterken. Daarvoor is uiteraard soms maatwerk nodig maar ook een integrale, sector-brede afweging zodat geen enkele discipline in de verdrinking komt.

Wij tekenen in collectiviteit en solidariteit,

De Zaak Nu, belangenvereniging voor presentatie- en postacademische instellingen voor beeldende kunst

Platform BK

Kunstenbond

Kunsten '92

We kijken uit naar uw reactie,

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Maaïke Lauwaert', with a small dot at the end of the signature.

Maaïke Lauwaert
Voorzitter De Zaak Nu